

**OSZCZĘDNOŚĆ CZASU I KOSZTÓW
WYKORZYSTANIA ŹRÓDEŁ W PRACY
Z INFORMACJĄ GOSPODARCZĄ.
PRZYKŁADY ŹRÓDEŁ WYKORZYSTYWANYCH
W BRANŻY FINANSOWEJ
DO WERYFIKACJI KONTRAHENTA**

ANDRZEJ STANISZEWSKI

SŁOWA KLUCZOWE

BIG, BIK, giełdy wierzytelności, KRS, raport zintegrowany

ABSTRAKT

Artykuł omawia źródła informacji wykorzystywane do weryfikacji kontrahenta w kolejności ich istotności, poczynając od baz informacji o zadłużeniu. Dalej poprzez analizę dostępnych danych rejestrowych dotyczących przedsiębiorców autor prezentuje praktyczne możliwości ich wykorzystania w szacowaniu ryzyka finansowania na przykładzie rozwiązania dostawcy informacji gospodarczej. W kolejnym rozdziale omówione zostały wybrane źródła bankowe, które dostępne są również dla podmiotów niebankowych branży finansowej (PSN). W dalszej części artykułu autor wskazuje rejestry rządowe w kontekście wymagań prawnych obligujących instytucje finansowe do ich wykorzystywania. Rozdział 5 uzupełnia katalog źródeł o grupę informacji dodatkowych wykorzystywanych w branży leasingowej. Źródła omówione w artykule dostępne są zarówno na zasadach komercyjnych (poprzez zawarcie umowy z ich dostawcą), jak również bezpłatnie np. publiczne rejestry, czy też giełdy wierzytelności. W ostatnim rozdziale zaprezentowane zostało autorskie narzędzie integrujące rozproszone źródła informacji gospodarczej, do jednego czytelnego raportu. Korzyści ze stosowania narzędzia to: oszczędność czasu pracy z informacją oraz kosztów wykorzystania źródeł przy weryfikacji kontrahenta.

Wstęp

Globalizacja gospodarki, dynamiczny postęp naukowo-techniczny, są nie tylko szansą dla branży finansowej, lecz także wyzwaniem w zakresie budowania przewagi konkurencyjnej na nowych rynkach. Szybkość działania oraz efektywność bieżącej działalności operacyjnej decydujące o przewadze konkurencyjnej mogą być zrealizowane tylko dzięki natychmiastowemu dostępowi do wiarygodnej informacji, umożliwiającej podjęcie właściwej oceny ryzyka finansowania (Rogowski, Turek, 2011, s. 79-80).

W krajach rozwiniętych, dzięki automatyzacji obsługi wniosków kredytowych dostęp do finansowania stał się niemal wszechobecny. Rozwój technologii IT umożliwił odejście od tradycyjnej oceny wiarygodności kontrahenta na podstawie subiektywnych danych jakościowych na korzyść automatyzacji oceny, bazującej na danych ilościowych.

Dzięki temu PSN mogą rozwijać akcje kredytowe na wiele segmentów gospodarki, przy znacznie mniejszych kosztach obsługi wniosku, niż dotychczas. Kluczową rolę w tym procesie pełnią dostawcy źródeł oraz systemy umożliwiające podejmowanie szybkich i trafnych decyzji kredytowych (Credit Bureau Knowledge Guide, 2006, s. 1-2).

W artykule omówiono źródła informacji wykorzystywane do weryfikacji kontrahenta na etapie rozpatrywania wniosku o finansowanie w branży leasingowej.

Do czasu nowelizacji z dnia 26.07.2000 r. art. 709¹-709¹⁸ Kodeks cywilny (Dz.U.2016.380 j.t) leasing był zaliczany do grupy tzw. umów nienazwanych co znacznie utrudniało jego stosowanie. (Kowalska, Kowalski, 2015, s. 20).

Ostateczne uregulowanie leasingu w prawie podatkowym oraz rozwinięcie nowoczesnych narzędzi i procedur umożliwiających skrócenie do minimum czasu niezbędnego do obsługi wniosków kredytowych pozwoliły na stałe wpisać się tej stosunkowo nowej formie finansowania w polski krajobraz gospodarczy.

Ostatnie lata to stale rosnąca rola branży leasingowej w Polsce w finansowaniu inwestycji firm w ruchomości. Znaczenie roli branży obrazuje 97,24 mld zł aktywnych umów leasingowych w porównaniu z 107,1 mld zł salda kredytów inwestycyjnych udzielonych firmom przez banki (na dzień 30.06.2016). (Wyniki branży leasingowej za I półrocze 2016, Branża leasingowa, a trendy w polskiej gospodarce, s. 2)

1. Źródła informacji o zadłużeniu

Podstawową informacją weryfikowaną na etapie rozpatrywania wniosku o finansowanie jest sprawdzanie ujawnionego zadłużenia przedsiębiorcy. Na rynku funkcjonuje aktualnie pięć Biur Informacji Gospodarczej (BIG) oraz kilkadziesiąt podmiotów publikujących ogłoszenia sprzedaży wierzytelności (internetowe giełdy wierzytelności).

Ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 r o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz.U.2014.1015) – dalej Ustawa o BIG, definiuje termin informacji gospodarczej (IG). IG dotycząca firmy lub konsumenta jest to kwota zaległości, data jej powstania, data wysłania wezwania do zapłaty, etap jej egzekwowania, czy też kwestionowania przez dłużnika (Kasiewicz, 2016, s.26).

1.1 Biura Informacji Gospodarczej (BIG)

BIG to instytucja, która przyjmuje, przechowuje i udostępnia IG. BIG-i funkcjonują na podstawie Ustawy o BIG i obsługują prowadzone przez siebie systemy wymiany IG pomiędzy ich uczestnikami. Obecnie w Polsce funkcjonuje pięć BIG, są to:

1. Krajowy Rejestr Długów BIG S.A.,
2. BIG InfoMonitor S.A.,
3. Rejestr Dłużników ERIF BIG S.A.,
4. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
5. Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych BIG S.A. (Białek, 2016, s. 22)

IG do BIG mogą przekazywać m.in.: dostawcy mediów; operatorzy telekomunikacyjni; firmy leasingowe, pożyczkowe; gminy, urzędy miast i ich spółki komunalne; sądy; konsumenci. W bazach BIG znajdziemy zaległości przeterminowane powyżej 60 dni, gdzie kwota zadłużenia wynosi dla konsumentów min. 200 zł, a dla przedsiębiorców 500 zł oraz upłynął co najmniej miesiąc od wysłania wezwania do zapłaty. Konsument lub firma ujawniona w BIG, może nie otrzymać finansowania lub otrzymać je na mniej korzystnych warunkach (np. wymóg dodatkowych zabezpieczeń). IG są niezwłocznie usuwane z bazy BIG po spłacie zadłużenia, a ustawowy obowiązek aktualizacji danych ciąży na podmiocie przekazującym dane (Kasiewicz, 2016, s. 30).

Podmioty przekazują dane do baz BIG w celu zdyscyplinowania dłużnika do spłaty zobowiązania. Niemniej samo przekazywanie IG do BIG nie jest obowiązkowe. BIG-i ujawniają tylko aktualne IG o zadłużeniu oraz w zakresie otrzymanym od podmiotu przekazującego dane, same jednak nie mają uprawnień do pozyskiwania i wprowadzania IG z własnej inicjatywy (Bińkowska-Artowicz, 2014).

Ustawa o BIG umożliwia biuram przetwarzanie i udostępnianie także informacji pozytywnej o terminowo spłacanym zadłużeniu. Jednak w praktyce zdecydowana większość IG przetwarzanej przez BIG-i jest informacją negatywną. Spowodowane jest to brakiem obowiązku przekazywania danych pozytywnych oraz wymaga zgody konsumenta lub firmy. Samo świadczenie, aby mogło być przekazane jako informacja pozytywna powinno być spłacone w terminie lub z opóźnieniem do 60 dni oraz zgłoszone w przeciągu roku od dnia realizacji płatności (Bińkowska-Artowicz, 2014).

1.2 Giełdy wierzytelności (GW)

Ogłoszenia sprzedaży wierzytelności publikowane są przez firmy prowadzące GW lub wystawiające własne wierzytelności na sprzedaż. Aktualnie na rynku funkcjonuje kilkadziesiąt podmiotów, spośród których najaktywniejsze publikują do kilkudziesięciu tysięcy ogłoszeń sprzedaży długów dotyczących podmiotów gospodarczych oraz do nawet kilkuset tysięcy ogłoszeń dotyczących przeterminowanych zobowiązań konsumentów. Wartość długów wystawionych na sprzedaż na jednej z największych internetowych giełd długów wynosi niemal 6 mld PLN (<https://www.dlugi.info/> odczyt 12.09.2016).

Ogłoszenia sprzedaży wierzytelności przez ogłoszenie publiczne publikowane na stronach internetowych GW nie podlegają Ustawie o BIG (art. 4 Ustawy o BIG). Dostęp do ogłoszeń publikowanych na GW jest bezpłatny, lecz weryfikacja kontrahenta we wszystkich źródłach pozostaje dużym wyzwaniem z uwagi na czas potrzebny na dotarcie do stron internetowych kilkadziesięciu GW. Poza tym funkcjonalności GW nie zawsze umożliwiają precyzyjne wyszukiwanie np. brak kryterium NIP weryfikowanego podmiotu, czy też wymagają zalogowania przed rozpoczęciem wyszukiwania.

Rozwiązanie tego problemu znajdziemy w źródle: Baza Giełd Wierzytelności (BGW). BGW to rozwiązanie informatyczne prowadzone jest przez dostawcę informacji gospodarczej firmę InformacjaKredytowa.pl Sp. z o.o. integrujące w jednym raporcie dostępnym w czasie rzeczywistym informacje pochodzące z kilkadziesięciu polskich giełd wierzytelności. Raport o ujawnionym zobowiązaniu podmiotu będzie zawierał: NIP, nazwę oraz adres dłużnika, nazwę wystawcy wierzytelności - giełdy długów, kwotę zadłużenia wraz z terminem płatności, datę publikacji (<http://informacjakredytowa.pl/bgw>). BGW jest powszechnie

wykorzystywana w branży leasingowej i oferuje zadowalający procent trafień w stosunku do puli zapytań (w porównaniu z BIG-ami), co prezentuje rys. 1:

Źródło	Okres						
	2015.11	2015.12	2016.01	2016.02	2016.03	2016.04	2016.05
BIG nr 1	4,43%	4,29%	4,36%	4,31%	4,00%	4,18%	4,58%
BGW	2,01%	1,99%	1,91%	2,17%	2,13%	2,48%	2,63%
BIG nr 2	1,33%	1,06%	1,31%	1,33%	1,03%	1,14%	1,07%
BIG nr 3	0,83%	0,96%	1,15%	1,09%	0,92%	0,93%	0,90%

Rysunek. 1 tabela prezentuje współczynnik trafialności (tzw. hit-rate), czyli % trafień w stosunku do puli zapytań za ostatnie miesiące (dla branży leasingowej).

Źródło: <http://informacjakredytowa.pl/bgw>

2. Dane rejestrowe

Weryfikacja, czy firma wnioskująca o finansowanie istnieje oraz prowadzi działalność pod danym adresem oraz ustalenie osób uprawnionych do jej reprezentacji to podstawowe dane dostępne bezpłatnie na stronach agencji rządowych.

Podstawowe informacje o firmie obejmują: nazwę firmy, jej adres, dane kontaktowe, profil działalności, numery identyfikacyjne (np. KRS, NIP, REGON), dane reprezentantów, formę prawną m.in. indywidualna działalność gospodarcza, spółki cywilne, spółki osobowe, spółki kapitałowe (Cisek, 2015, s. 2).

2.1 Krajowy Rejestr Sądowy (KRS)

Dostęp do danych rejestrowych firm zarejestrowanych w KRS (spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki komandytowe) możliwy jest z poziomu wyszukiwarki Ministerstwa Sprawiedliwości RP (<https://ems.ms.gov.pl/>). KRS jest jawny, każdy ma prawo dostępu do zawartych w nim danych. Trafność wyszukiwania zapewnia możliwość użycia kryterium dowolnego numeru KRS, NIP i REGON.

Drugim źródłem danych KRS są treści Monitorów Sądowych i Gospodarczych (MSiG). Ukazują się one każdym dniem roboczym w MSiG, dostępnym w formacie pdf. w portalu internetowym Ministerstwa Sprawiedliwości <https://ems.ms.gov.pl/msig/przeglądaniemonitorow> (Cisek, 2015, s.8).

Firmy zajmujące się przetwarzaniem informacji publicznych, oferują szereg rozwiązań ułatwiających pracę z danymi z KRS, poprzez umożliwienie zapoznania się nie tylko z danymi aktualnymi, ale także dostęp po pełnej historii zmian oraz powiązań kapitałowo-osobowych.

Takie rozwiązania sprawdzają się w wykorzystywaniu informacji z KRS do oceny ryzyka finansowania danego podmiotu. Pojawienie się podczas oceny firmy takich informacji, jak: niedopełnienie obowiązku złożenia sprawozdań finansowych, informacja u upadłości w firmie powiązanej kapitałowo, zmiany adresowe, czy zarządu w ostatnim czasie, a także adresy wielokrotne (tzw. wirtualne biuro, czyli sytuacja gdy podmiot zarejestrowany jest pod wspólnym adresem z większą ilością innych firm) – mogą dla PSN zwiększać ryzyko finansowania (Undrestanding Credit Risk, 2016, s. 8, 18, 30).

Ciekawym narzędziem wspomagającym zarządzanie ryzykiem kredytowym w firmach leasingowych, są raporty KRS dostarczane przez firmę InformacjaKredytowa.pl Sp. z o.o. (<http://informacjakredytowa.pl/porta-krs>). W ramach funkcjonalności bazy KRS prowadzonej przez tą firmę, Użytkownik ma możliwość zdefiniowania własnych parametrów ostrzeżeń tzw. Alertów KRS informujących o wystąpieniu w badanym podmiocie sytuacji zwiększającej ryzyko. Poza wymienionymi powyżej kryteriami ryzyka, mogą to być także: niski kapitał spółki z o.o., młode osoby w zarządzie lub wśród właścicieli, obcokrajowiec w zarządzie lub wśród właścicieli, zdarzenia prawne w KRS, nieustalony udziałowiec w sp. z o.o. powyżej danego progu procentowego, jednoosobowy zarząd, ten sam członek zarządu co właściciel, czy też młody podmiot np. do 1 roku działalności.

2.2 Rejestr REGON

Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON) to rejestr prowadzony przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Baza zawiera informacje zarówno o firmach zarejestrowanych w KRS (dużo mniejszy zakres danych w porównaniu z danymi publikowanymi w MSiG), jak też o jednoosobowych działalnościach gospodarczych – przeważającym pod względem ilości finansowanych ruchomości odbiorcy branży leasingowej.

Rejestr REGON <https://wyszukiwarkaregon.stat.gov.pl/appBIR/index.aspx> pozwala użyć jako kryteriów wyszukiwania m.in. numerów KRS, NIP, REGON. *Rejestr obejmuje wszystkich uczestników życia gospodarczego lub nawet szerzej – społecznego, w tym firmy, organizacje, towarzystwa, placówki służby zdrowia, instytucje kultury, szkoły, uczelnie, indywidualne gospodarstwa rolne i inne* (Cisek, 2015, s. 7).

2.3 Rejestr upadłości

Weryfikację firmy pod kątem ogłoszonej upadłości umożliwiają bazy funkcjonujących na rynku wywiadowni gospodarczych. Praktyka firm leasingowych pokazuje, że weryfikacja dotyczy nie tylko badanej firmy, lecz może obejmować także podmioty powiązane kapitałowo oraz osobowo, zarówno aktualnie, jak i historycznie. Ustalenie, iż prezes weryfikowanej firmy doprowadził do upadłości zarządzane przez niego wcześniej przedsiębiorstwa z pewnością stanowi informację negatywną.

Interesujące jest poniższe zestawienie obrazujące podział wg. formy prawnych upadłych podmiotów:

forma prawna	liczba upadłości 2011	liczba upadłości 2012	liczba upadłości 2013	liczba upadłości 2014	liczba upadłości 2015	zmiana 2015/2014
Spółka z o.o.	475	502	524	455	427	- 6%
Przedsiębiorca	133	210	204	208	183	- 12%
Spółka akcyjna	52	81	76	66	54	- 18%
Spółka jawna	29	45	37	41	37	- 10%
Spółka komandytowa	12	16	20	24	19	- 21%
Spółdzielnia	18	20	15	19	10	- 47%
Pozostałe formy	4	3	7	10	11	+ 10%
ogółem	723	877	883	823	741	- 10%

Rysunek. 2 Upadłości według form prawnych przedsiębiorstw

Źródło: Upadłości firm w Polsce w 2015 roku – raport Coface (2016), s. 6

Liczba rzeczywistych bankructw w Polsce jest blisko pięć razy większa, niż liczba ogłaszanych upadłości. Znaczna część wniosków o upadłość jest zwracanych z powodu braków formalnych, umorzeń lub oddalanych, z powodu braku majątku na zaspokojenie roszczeń. Jakkolwiek właściciele sp. z o.o. odpowiadają jedynie do wartości udziałów, tak osoby prowadzące działalność jednoosobowo odpowiadają całym prywatnym majątkiem, stąd decyzja o postawieniu firmy w stan upadłości jest dużo trudniejsza. *Wiele mniejszych firm po prostu zamyka swą działalność nie przeprowadzając procesu upadłościowego przed sądem* (Kukiełka, 2008, s. 8).

3. Źródła bankowe

Dynamiczny rozwój gospodarki w Polsce po 1989 r sprawił, że kredyt inwestycyjny, czy konsumpcyjny stawał się coraz bardziej powszechny. Jednak banki z uwagi na brak dzisiejszych sieci informatycznych, czy systemów wymiany informacji miały ograniczoną możliwość weryfikacji klienta (Rozpiątkowski, 2012, s. 82).

Z inicjatywy Związku Banków Polskich (ZBP) w 1992 r. powstał System Bankowy Rejestr (BR). Narzędzie umożliwiło bankom weryfikację nowego klienta w budowanej wspólnie bazie klientów nie wywiązujących się ze zobowiązań. Obecnie baza BR, to zbiór ponad 2,3 mln informacji o konsumentach i przedsiębiorcach - grudzień 2015 r. (Białek, 2016, s. 23)

Kolejnym wyzwaniem dla banków była w owym czasie rosnąca liczba wyłudzeń kredytów na podstawie skradzionych bądź sfałszowanych dokumentów tożsamości.

W 1997 r. w odpowiedzi na to niepokojące zjawisko powstał System Dokumenty Zastrzeżone (DZ), czyli baza danych gromadzącą informacje o skradzionych i sfałszowanych dokumentach (Rozpiątkowski, 2012, s. 85).

Również w 1997 r. na skutek zmian w Ustawie Prawo Bankowe (Dz.U.1992.72.359) wprowadzono zapisy umożliwiające stworzenie instytucji, która może gromadzić przetwarzać i udostępniać bankom oraz instytucjom ustawowo upoważnionym do udzielania kredytów informacji objętych tajemnicą bankową. Tak powstało Biuro Informacji Kredytowej S.A. (BIK), które zostało założone w 1997 roku przez Związek Banków Polskich i największe ówczesnie banki w Polsce. (Rozpiątkowski, 2012, s. 88).

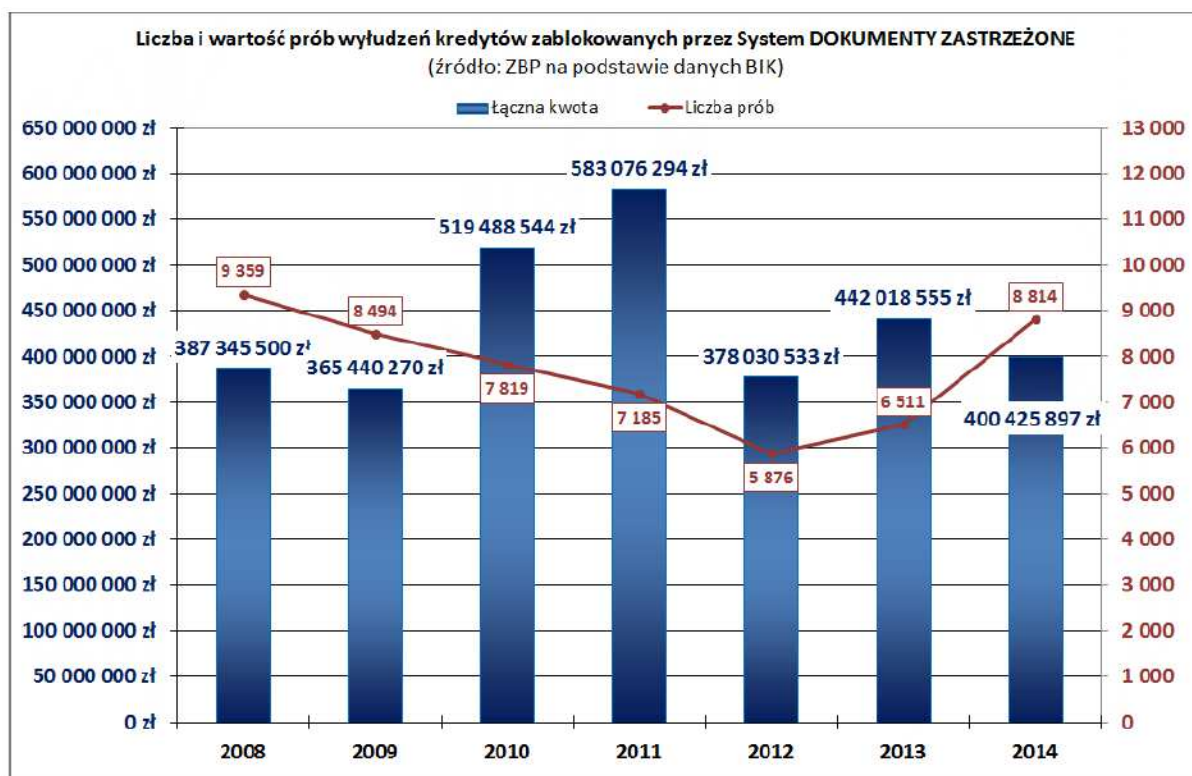
3.1 Dokumenty Zastrzeżone (DZ)

W imieniu Związku Banków Polskich obsługą Systemu DZ zajmuje się Centrum Prawa Bankowego i Informacji Sp. z o.o. Obecnie System DZ to jedyna w Polsce ogólnodostępna baza danych identyfikujących zastrzeżone dokumenty tożsamości.

Baza pozwala zidentyfikować ponad 2,6 miliona zastrzeżonych dokumentów (grudzień 2015 r.), wśród których znajdują się zagubione lub skradzione dowody osobiste, paszporty oraz prawa jazdy (Kondek, 2016, s. 69).

Weryfikacji w bazie DZ może dokonywać zarówno bank, czy też inna instytucja finansowa, jak też przedsiębiorca po podpisaniu umowy (Rozpiątkowski, 2012, s. 87).

Interesujące są dane przedstawione na poniższym wykresie (za lata 2008-2014) o udaremnionych - dzięki informacji z Systemu DZ - próbach wyłudzeń kredytów za pomocą zastrzeżonego dokumentu:

Rysunek. 3 Raport infoDOK – Liczby i kwoty udaremnionych prób wyłudzeń

Źródło: Systemy Wymiany Informacji Związku Banków Polskich (2015)

<http://www.nzb.pl/component/phocadownload/category/16-prezentacje-wszyscy?download=15:prezentacja-zbp-systemy-wymiany-informacji>

3.2 Biuro Informacji Kredytowej (BIK)

Baza BIK zawiera głównie informacje pozytywne, które świadczą o rzetelnie spłacanych zobowiązaniach i pozwalają klientom budować pozytywną historię kredytową. Instytucje wykorzystujące informacje z baz BIK, działają w ramach zasad:

- wzajemności: są zobligowane do przekazywania informacji o prowadzonych przez siebie rachunkach na rzecz klientów do baz BIK,
- wiarygodności: ponoszą odpowiedzialność za poprawność przekazywanej informacji (Kasiewicz, 2016, s. 37, 48).

Z usług BIK korzysta kilkanaście tysięcy placówek bankowych należących do 45 banków komercyjnych, Krajowej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (kilkadziesiąt SKOK) oraz kilkuset banków spółdzielczych, a także PSN, czyli firmy leasingowe, czy pożyczkowe.

Instytucje współpracujące z BIK obejmują ponad 98% ogółu rynku kredytów detalicznych (Białek, 2016, s. 23).

Dane przetwarzane w systemach BIK dotyczą zarówno konsumentów, jak i przedsiębiorców, a gromadzone są odpowiednio w dwóch bazach:

- System Informacji BIK – Klient Indywidualny (SI BIK KI)
- System Informacji BIK – Przedsiębiorca (SI BIK P)

W systemach BIK przetwarzane są dane aktualne, jak i historyczne, m.in.: identyfikacyjne, adresowe, pierwszej rejestracji klienta w SI BIK, przedstawiające stan zobowiązań oraz zapytań o historię kredytową, podsumowania i zestawienia dotyczące zapytań składanych przez poszczególne banki oraz rachunków, które w danych bankach klient posiadał bądź posiada, obejmują również informacje negatywne o zaległościach (Woźniak, 2012, s. 109).

Pierwotnie dla baz BIK przyjęto obowiązek przekazywania informacji o aktualnym stanie wszystkich zobowiązań kredytowych klientów co najmniej raz w miesiącu (Słoniewicz, 2012, s. 50). Obecne wymagania BIK dotyczące aktualizacji zobowiązują instytucje wykorzystujące bazy BIK do przekazywania tzw. wsadów w trybie dwutygodniowym.

Na stronie BIK, każda osoba może (po dokonaniu rejestracji) pobrać raport o sobie. Warto skorzystać z możliwości Konta Próbneho, pozwalającego pobrać bezpłatnie w ciągu pierwszych 60 dni jeden raport o sobie (wersja: Profil Kredytowy Plus) (<https://www.bik.pl/profil-kredytowy-plus>)

Część informacji z baz BIK KI oraz BIK P, dostępna jest również w raportach BIG InfoMonitor S.A., dzięki współpracy tego biura z BIK.

3.3. System Bankowy Rejestr (BR)

System BR działa na podobnych zasadach do baz BIG, jeśli chodzi o kryterium zgłaszanego minimalnego zadłużenia z tą różnicą, że obejmuje tylko informację negatywną, a przekazywanie danych do systemu zarezerwowane jest jedynie dla podmiotów bankowych. Regulamin bazy danych systemu BR wymienia ponadto katalog zdarzeń wymagalnych przed umieszczeniem kontrahenta w bazie BR, m.in.:

- niezapłacenie trzech kolejnych rat kredytu lub równowartości trzech miesięcznych rat kredytu lub gdy opóźnienie w spłacie zadłużenia wynosi co najmniej trzy miesiące,
- nieuregulowanie trzech kolejnych płatności z tytułu należnych zgłaszającemu odsetek lub równowartości trzech kolejnych płatności z tytułu należnych odsetek,

- pięciokrotne (w przypadku konsumentów trzykrotne) dopuszczenie do powstania na rachunku bankowym niedopuszczalnego zadłużenia w ciągu kolejnych dwunastu miesięcy,
- wszczęcie postępowania upadłościowego lub naprawczego (Rozpiątkowski, 2012, s. 84-85).

Możliwość weryfikacji w bazie BR dla podmiotów niebankowych możliwa jest jedynie w raportach BIG InfoMonitor S.A.

4. Rejestry rządowe (RZ)

RZ jako publicznie źródła informacji dostępne są bezpłatnie dla każdego zainteresowanego, poprzez serwisy stron rządowych. Podczas weryfikacji kontrahenta firmy leasingowe wykorzystują omówione poniżej źródła w celach zarówno zabezpieczenia transakcji finansowania, jak też aby wypełnić nałożone na nie obowiązki prawne.

4.1 Dotacje Unii Europejskiej

Aktualna lista beneficjentów Funduszy Europejskich publikowana jest w serwisie Portalu Funduszy Europejskich https://www.funduszeuropejskie.2007-2013.gov.pl/NaborWnioskow/listabeneficjentow/Strony/Lista_beneficjentow_FE_300616.aspx. Informacja o tym, jak wydawane są Fundusze Europejskie obejmuje:

- nazwę beneficjenta wraz z nr NIP oraz adresem podmiotu
- partnera projektu w przypadku projektów realizowanych w ramach programów EWT,
- tytuł realizowanego projektu,
- nazwę Programu i działania oraz poddziałania, z którego jest realizowany projekt,
- całkowitą wartość projektu,
- kwotę dofinansowania publicznego,
- datę podpisania umowy oraz zakończenia realizacji.

4.2 Rejestr czynnych płatników VAT

Pozytywne weryfikacja w rejestrze VAT podmiotu dostarczającego przedmiot finansowania, zapewnia firmie leasingowej możliwość odliczenia podatku VAT naliczonego od faktury zakupu. Na stronie Portalu Podatkowego prowadzonego przez Ministerstwo Finansów <https://ppuslugi.mf.gov.pl/> istnieje możliwość sprawdzenia podmiotu w VAT poprzez wpisanie jego numeru NIP w wyszukiwarce.

4.3 Ostrzeżenia Komisji Nadzoru Finansowego (KNF)

Zgodnie z art. 6b Ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz.U.2016.174 j.t.) KNF podaje do publicznej wiadomości informacje o złożonych przez siebie zawiadomieniach o podejrzeniu popełnienia przestępstwa o charakterze finansowym. Aktualna lista ostrzeżeń KNF wraz z podaniem nazwy podmiotu, jego numeru KRS lub NIP, a także charakteru i podstawy prawnej zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa dostępna jest na stronie KNF: http://www.knf.gov.pl/o_nas/ostrezenia_publiczne/lista_ostrezenia.html

Weryfikacja podmiotu na listach ostrzeżeń publicznych KNF jest jednym z zaleceń wobec instytucji finansowych (KNF - pismo z dnia 14.08.2014 r nr DKS/WK/063/47/1/14/MB).

4.4 Międzynarodowe listy sankcyjne (AML)

Ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu z dnia 16.11.2000 r (dalej AML), nakłada na instytucje obowiązaną, czyli m.in. firmy leasingowe obowiązek identyfikacji beneficjenta rzeczywistego. Beneficjent rzeczywisty to zgodnie z przyjętą w Ustawie definicją osoba fizyczna, która jest właścicielem osoby prawnej lub sprawuje kontrolę nad klientem albo ma wpływ na osobę fizyczną, w imieniu której przeprowadzana jest transakcja lub prowadzona jest działalność, a także osoba fizyczna, która jest udziałowcem lub akcjonariuszem lub posiada prawo głosu na zgromadzeniu wspólników w wysokości powyżej 25%. Aby wypełnić przed regulatorem kompleksowość informacji posiadanych na temat beneficjentów rzeczywistych, firmy leasingowe mogą skorzystać z możliwości wyszukiwarek stron list sankcyjnych. Źródła umożliwiają weryfikację osób oraz podmiotów i zawierają wpisy dotyczące sankcji w związku z finansowaniem terroryzmu:

- OFAC Specially Designated Nationals (SDN) List (U.S. Treasury) <https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/SDN-List/Pages/default.aspx>
- OFAC Foreign Sanctions Evaders (FSE) List (U.S. Treasury) https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/SDN-List/Pages/fse_list.aspx
- Common Foreign and Security Policy (CFSP) of the European Union (Sanctions EU) http://eeas.europa.eu/topics/sanctions-policy/423/sanctions-policy_en
- HR Treasury (HMT) Financial sanctions: Consolidated List of Targets (UK) <https://www.gov.uk/government/publications/financial-sanctions-consolidated-list-of-targets>
- Consolidated United Nations Security Council Sanctions List (UN Sanctions List) <https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/un-sc-consolidated-list>

5. Pozostałe źródła

Źródła własne firmy, dokumenty potwierdzające kondycję finansową kontrahenta oraz informacje dostarczane przez wywiadownie gospodarcze stanowią cenne źródło wiedzy na etapie rozpatrywania wniosku o finansowanie.

W wewnętrznych działach finansowych firm leasingowych działających na rynku znajduje się już historia współpracy dotycząca kontrahentów, którzy korzystali wcześniej z ich usług, bądź z jakichś powodów ich wniosek o finansowanie został odrzucony. Oczywiście wiedza sprzed kilku miesięcy, czy lat będzie stanowić jedynie punkt wyjścia dla nowej weryfikacji, gdyż w tym czasie wiarygodność kontrahenta mogła ulec zasadniczej zmianie (Kukiełka, 2008, s. 21).

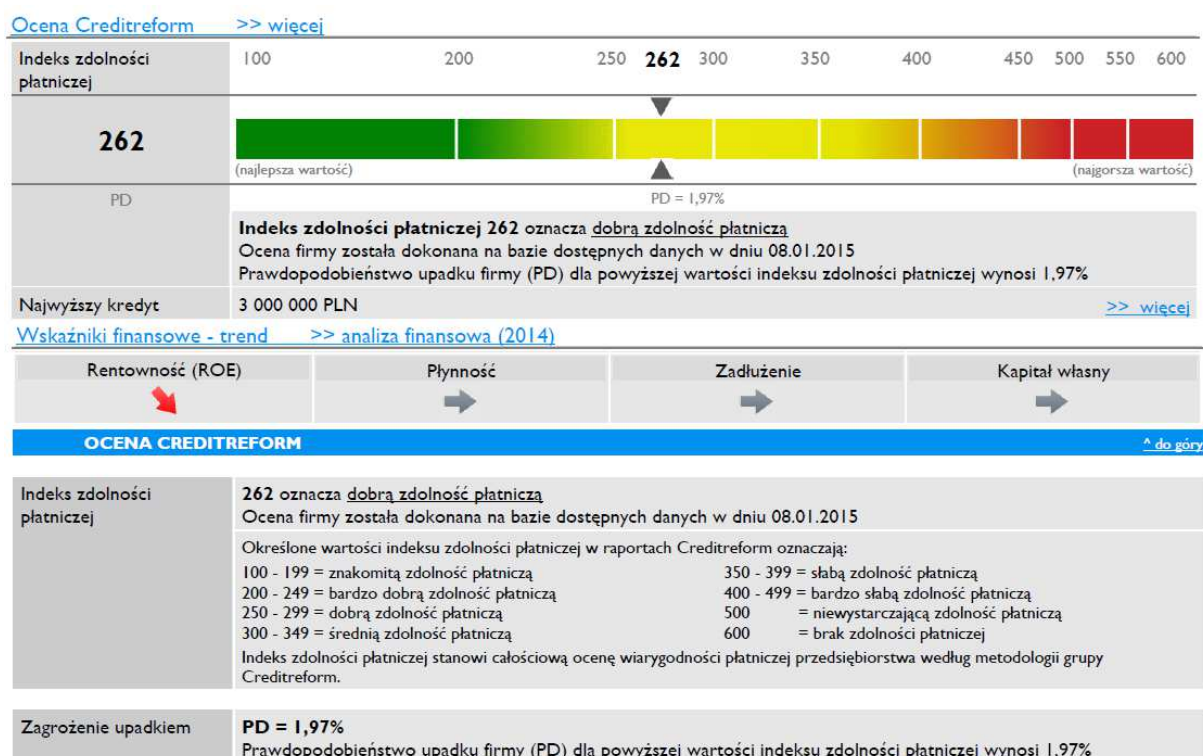
Z kolei źródłem danych finansowych może być zarówno sam kontrahent, jak również szerszy raport o kondycji finansowej firmy dostarczany przez wywiadownię gospodarczą.

Wywiadownie gospodarcze analizują bilans, a także rachunek zysków i strat firmy w kontekście zmian zachodzących w poszczególnych pozycjach na przestrzeni ostatnich lat. Pozwala to wyliczyć szereg wskaźników finansowych, np. płynności szybkiej i bieżącej, rentowności sprzedaży, aktywów, czy kapitału (Kukiełka, 2008, s. 27).

Punktowa ocena kontrahenta dokonywana przez wywiadownię gospodarczą, tzw. Rating oraz analiza wypłacalności tzw. moralność płatnicza klasyfikująca badaną firmę w danym przedziale stanowią wraz z propozycją maksymalnego kredytu podsumowanie oceny danego podmiotu w oparciu o metodologię danej wywiadowni.

Za konkluzję ostateczną uznać można określenie przez wywiadownię pułapu maksymalnej wysokości kredytu kupieckiego, który może być udzielony danemu kontrahentowi (Kukiełka, 2008, s. 28).

Raport wywiadowni o firmie może obejmować kilkadziesiąt stron opracowania. Niemniej wypadkową zebranych informacji będzie zawsze syntetyczna ocena danej wywiadowni prezentowana na pierwszych stronach raportu, jak poniżej:

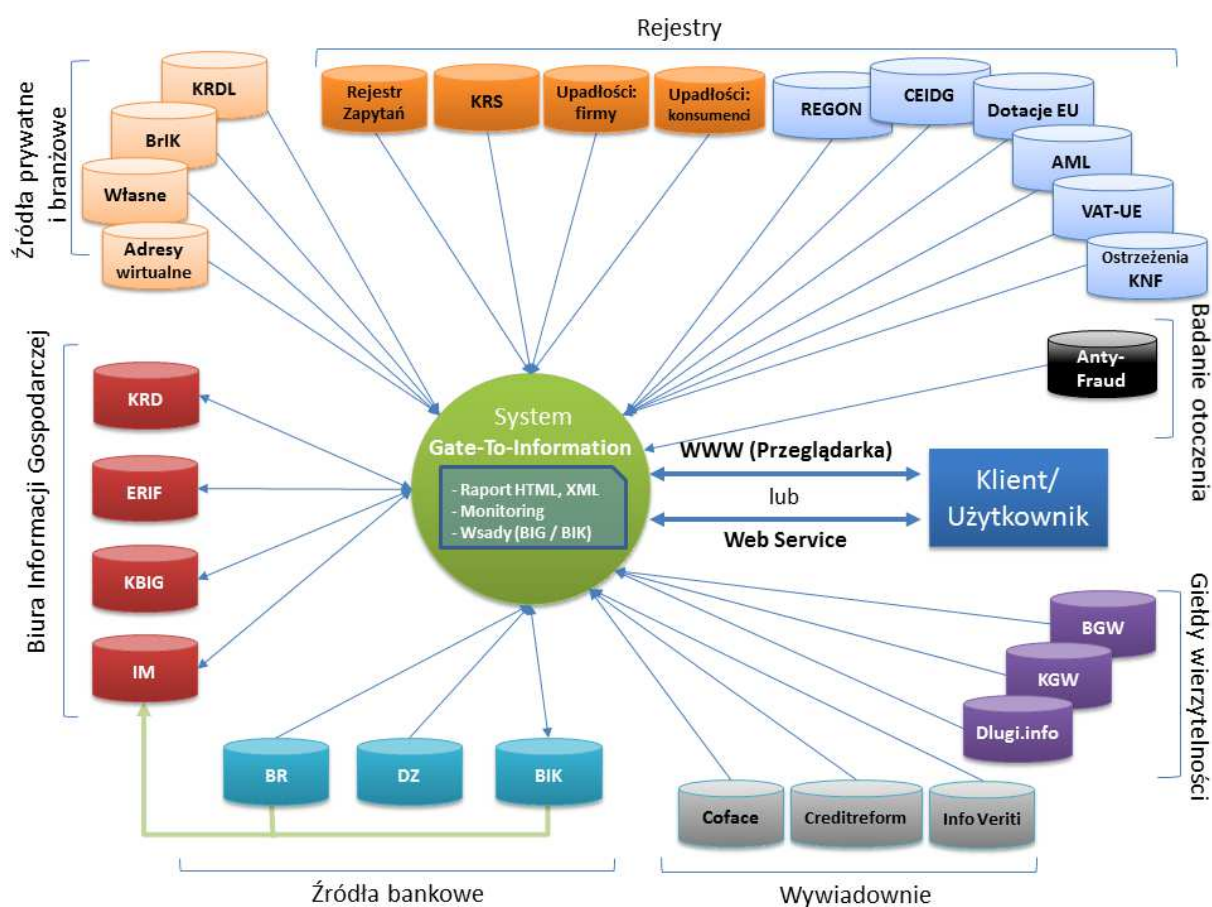

6. System Gate-To-Information (G2I)

System G2I to autorskie rozwiązanie informatyczne firmy Big Consulting Sp. z o.o. Narzędzie umożliwia automatyzację procesu pobierania (i przekazywania) informacji gospodarczej, kredytowej i rejestrowej z różnych źródeł (zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych – firmowych). System G2I umożliwia zintegrowanie wielu źródeł informacji w jednym miejscu i czasie do postaci jednego, czytelnego raportu kredytowego. Czas na pobranie raportu zintegrowanego (w zależności od liczby źródeł oraz czasu odpowiedzi źródła) nie przekracza kilkunastu sekund.

Korzyścią z wykorzystania systemu G2I podczas weryfikacji kontrahenta jest przede wszystkim znacząca oszczędność czasu. Brak konieczności przeszukiwania kilkudziesięciu niezależnych źródeł oraz zebranie wszystkich otrzymanych danych w jednym miejscu pozwala istotnie skrócić czas potrzebny na analizę danych.

System G2I obsługuje większość źródeł wykorzystywanych przez PSN podczas oceny kontrahenta. Poniższy schemat prezentuje ideę działania systemu G2I. Wymienione w nim bazy nie wyczerpują katalogu źródeł obsługiwanych przez system G2I.

Rysunek. 5 Schemat działania systemu G2I

Źródło: http://bigconsulting.home.pl/system_g2i_schemat_dzialania.html

Jedną z ciekawych funkcjonalności systemu G2I jest tzw. optymalizacja w zakresie zapytań do źródeł informacji o zadłużeniu (źródeł płatnych, gdzie każde sprawdzenie generuje koszt dla PSN). W ramach Profilu sprawdzenia kontrahenta System G2I umożliwia zatrzymanie procesu pobierania danych z kolejnych źródeł w sytuacji, gdy w jednym źródle dane zostały znalezione i mogą być wystarczające do podjęcia decyzji kredytowej. np. odrzucenie wniosku z uwagi na ujawnione zadłużenie.

Bibliografia

1. Białek, Tadeusz (2016). *Systemy wymiany informacji kredytowych w Polsce oraz Charakterystyka polskiego rynku wymiany informacji i danych gospodarczych*. W: Kasiewicz, Stanisław; Wąsik-Wiszniewski, Marcin red. (2016). *Zarządzanie ryzykiem finansowym w biznesie i życiu osobistym*. Warszawa: Centrum Prawa Bankowego i Informacji Sp. z o.o.
2. *Big Consulting Sp. z o.o.* http://bigconsulting.pl/system_g2i_schemat_dzialania.html (odczyt 12.09.2016)
3. Bińkowska-Artowicz, Beata (2014) *Informacja gospodarcza. Informacja kredytowa. System wymiany informacji o zobowiązaniach pieniężnych*. Warszawa: Wolters Kluwer
4. *Biuro Informacji Kredytowej S.A.*:
<https://www.bik.pl/profil-kredytowy-plus> (odczyt 12.09.2016)
5. Cisek, Sabina (2015). *Wyszukiwanie informacji o firmach w Internecie - wybrane aspekty*. W: Kowalska, Małgorzata; Wojewódzki, Tadeusz red. *Infobrokerstwo. Idee, koncepcje, rozwiązania praktyczne*. Gdańsk: Wydawnictwo Ateneum - Szkoły Wyższej, s. 315-327
6. *Common Foreign and Security Policy (CFSP) of the European Union (Sanctions EU)*
http://eeas.europa.eu/topics/sanctions-policy/423/sanctions-policy_en (odczyt 12.09.2016)
7. *Consolidated United Nations Security Council Sanctions List (UN Sanctions List)*
<https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/un-sc-consolidated-list> (odczyt 12.09.2016)
8. *Credit Bureau Knowledge Guide* (2006). Washington D.C : International Finance Corporation.
http://www.ifc.org/wps/wcm/connect/industry_ext_content/ifc_external_corporate_site/industries/financial+markets/financial+infrastructure/credit+reporting/credit+bureau+knowledge+guide
9. *Creditreform Polska Sp. z o.o.*:
http://www.creditreform.pl/download/pl/Raport_OFFLINE.pdf

10. *HR Treasury (HMT) Financial sanctions: Consolidated List of Targets (UK)*
<https://www.gov.uk/government/publications/financial-sanctions-consolidated-list-of-targets>
(odczyt 12.09.2016)
11. *InformacjaKredytowa.pl Sp. z o.o.*: <http://informacjakredytowa.pl/bgw>;
<http://informacjakredytowa.pl/portal-krs> (odczyt 12.09.2016)
12. *Internetowa giełda długów* <http://dlugi.info> (odczyt 12.09.2016)
13. Kasiewicz, Stanisław; Wąsik-Wiszniewski, Marcin red. (2016). *Zarządzanie ryzykiem finansowym w biznesie i życiu osobistym*. Warszawa: Centrum Prawa Bankowego i Informacji Sp. z o.o.
14. KNF pismo - Lista ostrzeżeń publicznych KNF z dnia 14 sierpnia 2014 r. nr DKS/WK/063/47/1/14/MB; Radzymin: Instytut Szkoleń Prawa Bankowego; Monitor Prawa Bankowego nr 2014/12, s. 2-5
15. Kondek, Grzegorz (2016). *Przeciwdziałanie wykorzystaniu cudzej tożsamości do celów przestępczych*. W: Kasiewicz, Stanisław; Wąsik-Wiszniewski, Marcin red. (2016). *Zarządzanie ryzykiem finansowym w biznesie i życiu osobistym*. Warszawa: Centrum Prawa Bankowego i Informacji Sp. z o.o.
16. Kowalska, Agnieszka; Kowalski, Artur (2015). *Prawne Aspekty Umowy Leasingowej*. W: Baran, Barbara; Fleszar, Renata red. *Leasing, Kredyt, Faktoring, jako formy finansowania przedsiębiorstw*. Warszawa: Difin
17. Kukiełka, Jacek; Matusiak, Marek; Jaworski, Jarosław (2008). *Bezpieczny Obrót Gospodarczy, czyli jak ograniczyć ryzyko handlowe w transakcjach krajowych i eksportowych*. Warszawa: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
18. *OFAC Specially Designated Nationals (SDN) List (U.S. Treasury)* (odczyt 12.09.2016)
<https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/SDN-List/Pages/default.aspx>
19. *OFAC Foreign Sanctions Evaders (FSE) List (U.S. Treasury)* (odczyt 12.09.2016)
https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/SDN-List/Pages/fse_list.aspx
20. *Portal Funduszy Europejskich* https://www.funduszeuropejskie.2007-2013.gov.pl/NaborWnioskow/listabeneficjentow/Strony/Lista_beneficjentow_FE_300616.aspx
(odczyt 12.09.2016)
21. Portal Podatkowy <https://ppuslugi.mf.gov.pl/> (odczyt 12.09.2016)
22. *Raport infoDOK - Liczby i kwoty udaremnionych prób wyłudzeń* (2015) Warszawa: Centrum Prawa Bankowego i Informacji Sp. z o.o.
<http://www.nzb.pl/component/phocadownload/category/16-prezentacje-wszyscy?download=15:prezentacja-zbp-systemy-wymiany-informacji>

23. Rogowski, Waldemar; Turek Jolanta (2011). *Standardy zarządzania ryzykiem w przedsiębiorstwie*. W: Kasiewicz, Stanisław red. *Zarządzanie zintegrowanym ryzykiem przedsiębiorstwa w Polsce*. Warszawa: Wolters Kluwer
24. Rozpiątkowski, Patrycjusz (2012). *System wymiany informacji kredytowej w Polsce*. W: Kurkliński, Lech; Markowski, Krzysztof (2012) *Systemy Wymiany Informacji Kredytowej. Doświadczenia polskie i europejskie*. Warszawa: Biuro Informacji Kredytowej S.A.
25. Słoniewicz, Michał (2012). *Zarządzanie jakością danych*. W: Kurkliński, Lech; Markowski, Krzysztof (2012) *Systemy Wymiany Informacji Kredytowej. Doświadczenia polskie i europejskie*. Warszawa: Biuro Informacji Kredytowej S.A.
26. *Understanding Credit Risk for Dummies* (2016). Chichester: John Willey and Sons Ltd.
27. *Upadłości firm w Polsce w 2015 roku – raport Coface* (2016) Warszawa: Grupa Coface
<http://www.coface.pl/Aktualnosci-i-Media/Biuro-prasowe/Kolejny-rok-z-rzedu-spada-liczba-upadlosci-firm-polskich> (odczyt 12.09.2016)
28. *Ustawa Kodeks cywilny* z dnia 23 kwietnia 1964 r. (Dz.U.2016.380 j.t.)
29. *Ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu* z dnia 16 listopada 2000 r. (Dz.U.2016.299 j.t.)
30. *Ustawa o nadzorze nad rynkiem finansowym* z dnia 21 lipca 2006 r. (Dz.U.2016.174)
31. *Ustawa Prawo bankowe* z dnia 31 stycznia 1989 r. (Dz.U.1992.72.359)
32. *Ustawa o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych* z dnia 9 kwietnia 2010 r. (Dz.U.2014.1015)
33. Woźniak, Piotr; Rogowski, Waldemar (2012). *Główne produkty i usługi oferowane przez Biuro Informacji Kredytowej S.A.* W: Kurkliński, Lech; Markowski, Krzysztof (2012) *Systemy Wymiany Informacji Kredytowej. Doświadczenia polskie i europejskie*. Warszawa: Biuro Informacji Kredytowej S.A.
34. *Wyniki branży leasingowej za I półrocze 2016*. (2016) Warszawa: Konferencja prasowa Związku Polskiego Leasingu 27.07.2016
http://leasing.org.pl/files/uploaded/ZPL_Wyniki%20branz%CC%87y%20leasingowej%20za%20I%20H%202016_27.07.2016.pdf

Artykuł powstał na podstawie wystąpienia wygłoszonego podczas
Seminarium: Warsztat Pracy Infobrokera, które odbyło się 06.06.2016 r. w Krakowie

Organizatorzy: Stowarzyszenie Profesjonalistów Informacji oraz Instytut Informacji Naukowej
i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego

Stowarzyszenie Profesjonalistów Informacji, Kraków 2017

ARTYKUŁ UDOSTĘPNIONY JEST NA LICENCJI CC BY-NC-SA 3.0 PL

Stowarzyszenie Profesjonalistów Informacji jest zrzeszeniem osób zawodowo zajmujących się wyszukiwaniem, dostarczaniem i analizowaniem informacji. Powołane zostało w celu promowania branży, integracji środowiska zawodowego oraz podnoszenia kompetencji społeczeństwa w zakresie wyszukiwania, przetwarzania i wykorzystywania informacji.

<http://www.spi.org.pl/>